

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-43223 ר.ס. נ' א.ס

תיק חיצוני :

1

לפני כב' השופט שאול שוחט, סגן נשיא

מבקשים

ר.ס.

ע"י ב"כ עו"ד יהונתן קניר ואח'

נגד

משיבים

א.ס

ע"י ב"כ עו"ד ענבל דקל

2

3

4

החלטה

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה במחוז תל-אביב (כב' סגנית הנשיא, השופטת מירה דהן, בתלה"מ 9138-06-20), מיום 24.6.21, במסגרתה נקבע כי בנם המשותף של הצדדים, ד', ימשיך וילמד בשנת הלימודית הקרובה בבית ספר ברמת השרון.

העובדות הצריכות לעניין

הצדדים הם בני זוג לשעבר, הורים לשני קטינים, ד' כבן 11 שנים (להלן: "הקטין") וע' בן כ-16 שנים. חייהם המשותפים של הצדדים וילדיהם התנהלו ברמת-השרון, שם התחנכו ילדיהם במסגרות חינוכיות שונות.

בחודש מרץ 2020 עזב המבקש את בית המגורים המשותף של הצדדים ברמת השרון ושכר דירה בעיר ת"א. לאחר פירוד הצדדים עברה המשיבה להתגורר בעיר הרצליה.

ביום 3.6.20 הגיש המבקש לבית המשפט קמא בקשה דחופה להכרעה בסוגיית רישום הקטינים למסגרות החינוך לשנת הלימודים שחלפה (תשפ"א) וכן בקשה דחופה לשמיעת הקטינים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-43223 ר.ס. נ' א.ס.

תיק חיצוני :

בעקבות זאת, הורה המותב המטפל בתיקי הצדדים באותה העת (כב' השופטת בדימוס, נלי רוסמן גליס) על מינוי אפוטרופוס לדין לקטנים.

ביום 25.6.20 ניתנה עמדת האפוטרופוס לדין שמונתה, עוה"ד לורית גרון גלבוע (במינוי מטעם הסיוע המשפטי), ולפיה רצונם המובהק של שני הקטינים לעבור למסגרת חינוכית בעיר ת"א.

ביום 19.7.20, במהלך דיון שהתקיים לפני בית המשפט קמא (כב' השופטת רוסמן גליס) נוכח הסכמת הצדדים, ניתנה החלטה לפיה הבן ע' יעבר ללמוד בבית"ס תיכון בת"א.

באשר למסגרת החינוכית לקטין ד' קבע ביהמ"ש קמא, כי "בשלב זה, ומשעה שאין בפניי כל דיווח אודות נזק אשר עלול להיגרם לקטין ד' מעצם המשך לימודיו בבית"ס בו הוא מתחנך מכיתה א', אותו הוא מכיר ואליו הוא מורגל, הרי שהקטין ד' יתחנך בשנת הלימודים הקרובה בבית"ס ק' ברמת השרון. לאחר קבלת חוות דעת המומחית וככל שיהיה צורך בבחינה מחודשת של מקום לימודי הקטין ד' הדבר ייעשה בהתאם."

ביום 14.10.20 הוגשו לבית המשפט קמא המלצותיה של המומחית מטעם בית המשפט שמונתה בענייני הצדדים, הגב' הדרה בר. חו"ד המומחית לא צורפה לבקשת רשות הערעור ולמדתי על תוכנה בעיקר מציטוטים שהובאו בתגובה מטעם המשיבה שהוגשה כחלק מנספחי הבר"ע (נספח ג'). כעולה מחוות הדעת, המומחית התרשמה שלקטין יש אמון בשני הוריו אך "עוד התרשמתי שאביו מפעיל עליו מכבש לחצים בעניין בית ספר ג', אבל הילד קיבל בטוב את הישגותיו בבית הספר וכי זו הייתה ההחלטה הנכונה עבורו." המלצת המומחית הייתה כי הקטין יישאר ללמוד בבית הספר ברמת-השרון ו"אצטרף להחלטת כב' בית המשפט המבקשת מההורים לחדול מלחשוף את ד' לספק באשר למקום לימודיו, ולחדול מהתעמולה סביב בית ספר ג' בתל-אביב. תל אביב אינה עיר הקודש ובית ספר ג' אינו בית המדרש".

ביום 19.10.20 מינה בית המשפט קמא (כב' השופטת גליס) את מכון שינוי לצורך מתן הדרכה הורית אינטנסיבית, תיאום הורי וטיפול משפחתי. אין חולק כי החלטה זו יושמה על-ידי הצדדים באופן חלקי ביותר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-43223 ר.ס. נ' א.ס

תיק חיצוני :

ביום 5.4.21 שב המבקש ופנה לבית המשפט קמא בבקשה לשמיעת הקטין ד', הפעם לצורך הכרעה בדבר רישומו למסגרת החינוכית לשנת תשפ"ב (בקשה מס' 15 בנט).

בבקשה טען המבקש כי בשבועות האחרונים שב הקטין ד' והביע רצונו באוזניי המבקש לעזוב את ביה"ס ברמת השרון ולעבור להתחנך במסגרות החינוכיות בעיר ת"א, היכן שאחיו מתחנך. המשיבה התנגדה לבקשה וטענה, בין השאר, כי המבקש מנסה לערוך "מקצה שיפורים" להחלטת המותב הקודם (השופטת רוסמן) בעקבות שינוי המותב (לכב' השופטת דהן), ולמען מניעים אישיים לנוחות המבקש בלבד. נטען כי רצון המבקש כי הקטין יעבור ללמוד בתל-אביב הינה רק למען נוחותו של המבקש עצמו ולא טובתו של הקטין. שנת הלימודים הקרובה היא שנת הלימודים האחרונה של הקטין בבית ספר יסודי שלאחריה יעלה ללימודים בחטיבת ביניים ולגישתה יש לאפשר לקטין לסיים את לימודיו באותה מסגרת חינוכית מוכרת.

ביום 27.4.21 החליט ביהמ"ש קמא כי ישמע את ההורים תחילה בדיון שנקבע ליום 24.6.21 ובמסגרת זו ייבחן הצורך בשמיעת הקטין.

ביום 14.5.21 הגישה האפוטרופא לדין את עמדתה בדבר שינוי מסגרת החינוך לקטין, בה ניתנה התייחסות לשיח שקיימה עם צוות בית הספר ברמת השרון בו לומד הקטין – יועצת בית הספר ד' והמחנך של הקטין מר א'. עמדת האפוטרופא לדין הייתה חד משמעית: רצון הקטין הוא ללמוד בבית הספר בתל-אביב וצוות בית הספר ברמת השרון (היועצת והמחנך) גם הם סבורים כי אין בכך פסול וייתכן שזה אף לטובת הקטין ויועיל להעצמתו האישית.

ביום 24.6.21 התקיים לפני ביהמ"ש קמא דיון במעמד הצדדים והאפוטרופא לדין. לאחר שטענות הצדדים נשמעו בעל-פה, במעמד הצדדים, נתן ביהמ"ש קמא את החלטתו בסוגייה כדלקמן:

החלטה

1. עומדת היום לדיון בקשת האב לשנות את המסגרת החינוכית לבן ד' ולהעבירו לבית ספר בתל אביב סמוך למגורי האב.

2. אציין כי סוגיה זו עלתה גם בפני המותב הקודם אשר התיק התנהל בפניו (כב' השופטת נלי רוסמן-גליס) אשר לאחר בחינת כלל הנתונים החליטה להותיר את הילד במסגרת החינוך בה למד מכיתה א', ברמת השרון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-43223 ר.ס. נ' א.ס.

תיק חיצוני :

3. עוד קבעה כב' השופטת גליס בהחלטתה מאוקטובר 2020 כי היא ממנה את מכון שינוי לצורך מתן הדרכה הורית אינטנסיבית תוך הפנייה כי גורם טיפולי זה יהיה גם מוסמך להכריע בכל מחלוקת הנוגעת לשהות הקטינים או לסוגיה טיפולית או חינוכית למי מהקטינים. עוד נקבע כי ככל שניתן יהיה באמצעות המכון לצרף את הקטינים להליך הטיפולי, ייעשה כן.

4. שמעתי כי ההורים השתתפו בהליך הדרכה הורית, אולם באופן מינורי. לא נקבע מטפל לקטינים, למרות החלטה לעשות כן. בפועל, מאז הדיון הקודם ועד היום, לא הופנו הקטינים להליך טיפולי, לא לוו בכל מסגרת אשר יש בה לתת מענה לקשיים הרגשיים אותם הם חווים וכפי שפורטו באופן נרחב בדוח שניתן על ידי ד"ר הברה בר ביום 14.10.2020. עיקרם של דברים מתייחס למצבם הרגשי והנפשי של הקטינים. ההורים עוסקים ללא הרף במקום הלימודים של ה'בן ד' שהינו כבן 11, משום מה אין התייחסות ואין עתירות כלפי ה'בן ע', אשר הינו כבן 16 שנים, אשר מצבו הנפשי והרגשי קשה בהרבה עד אשר ד"ר הדרה בר מציינת כי אין מקום למתן טיפול לבן, שכן הוא מוצף באופן שלא ניתן להחדיר גורם טיפולי נוסף. מצופה היה שהורים אשר מקבלים חוות דעת שכזו בהתייחס לבנם יזדעקו על אתר וישתפו פעולה על מנת לשתף את מצב ה'בן. משום מה, לא מתקבלות כל בקשות לעניין זה והצדדים עוברים לסכסוך הקרוב הבא ומקום החינוך של ה'בן ד'. גם לעניין זה, תחת אשר ישתפו פעולה ויפנו את הקטן לטיפול מתאים, מוקדם ככל האפשר. הרי מהדיון ועד היום, לא נעשה דבר. הילד נמצא עדיין במרכז הקונפליקט ואני מניחה שדבריה של ד"ר בר לגביה האידיאליזציה של בית הספר המצופה החדש נמשכת.

5. ללא טיפול רגשי ובלא אפשרות למצוא לבן ד' מקום ניטרלי הוא יוכל להשמיע קולו, בלא חשיפתו להורים כך שגם בית המשפט יוכל לקבל דיווחים חסויים, מתקשה אני לראות כיצד ניתן לקבל אינדיקציה ריאלית לגבי רצונו האמיתי של ה'בן. הדברים מקבלים משנה תוקף עת אנחנו מוצאים בדיווחים האובייקטיביים מקום נרחב לדמותו של המחנך א' בחייו של הקטן. ראינו בדיווחים כי ה'בן ד' משתף את המחנך בדברים שלטענתו לא סיפר לאף אחד אחר, כך שהוא מוצא בו מקום תמיכה ואף מקבל את דבריו באופן שנותן להם משנה משמעות וכגון התייחסות לדבריו כי הוא לימד בבית ספר ג' וכי מדובר בבית ספר טוב.

6. לאחר שבחנתי את כלל הנתונים ומשמתברר שהבנים נמצאים במרכז הסכסוך תוך שההורים לא מתפנים לתת מענה נכון וענייני לצרכים המתגלים והעולים בחלוף הזמן. כך שגם אנשי המקצוע שליוו את בני הזוג תמהים לראות שכאשר מוזמנים ההורים לשיח על הקטינים מהר מאוד גולש השיח לזיכוכ בין אישי, להאשמות בין אישיות כך ששוב צרכי הקטינים נזנחים באופן כזה או אחר. במצב שכזה ובהמשך לדוח שהתקבל מהד"ר הדרה בר ובהתייחס בכך שאין לי מידע באשר לכוחות של הקטן לצלוח את המעבר ואת המשבר הנוסף, ואם יתבצע מעבר במסגרת החינוך, אין אני יכולה להיעתר לבקשה. עוד לציין כי מדובר בשנת הלימודים האחרונה של הקטן בבית הספר בו למד בחמש השנים האחרונות ויש לו צוות תמיכה המכיר את בעיותיו ומורכבותו.

7. שמעתי את עמדת האפוטרופא לדין אשר לטעמה יש לאפשר לבן לעבור לבית הספר בתל אביב שכן זהו רצונו כפי שמביע אותו. במקרא נתוני התיק, סברתי תחילה כפי שסבורה האפוטרופא לדין כי במקום שבו הורי הקטן אינם פנויים לגמרי לטובתו הוא יש לתת לקטן מקום וערך באופן שרצונו יישמע ויאומץ. אולם, לאחר שנבחנות חוות הדעת שהתקבלו, נבחן מצבו של הקטן, העובדה שהוא לא לווה בטיפול רגשי, האמירות של גורמי הטיפול כי ה'בן נשמע כשופר שמשמיע קול אחר, וכאשר האפוטרופא לדין פגשה את הקטן פעמים אחדות עת מאז ההחלטה מאוקטובר 2020 לא נפגשה האפוטרופא עם הקטן (בשלב זה האפוטרופא

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-43223 ר.ס. נ' א.ס.

תיק חיצוני :

לדין מבקשת לחדד כי לא נפגשה פרונטלית עם הקטין לאחר אוקטובר 2020) הרי שלא מצאתי גם שינוי בדבריה של האפוטרופא לדין בהתייחס למצבו של הקטין למעט אמירה כי מצבו קשה יותר שכן לא קיבל טיפול בתקופה האמורה.

8. נוכח האמור, הקטין ימשיך וילמד בשנת הלימודים הקרובה בבית הספר ברמת השרון. יינתן לקטין טיפול רגשי באופן מידי. מיניתי לעניין זה את ד"ר ביילי. אולם, שמעתי כי הוא לא יהיה פנוי בשבעת השבועות הקרובים. נוכח זאת, אין מנוס מהחלפת המטפל. באי כוח הצדדים יפנו על אתר ליחידת הסיוע של בית המשפט לענייני משפחה אשר תמליץ על מטפל מתאים. "

על החלטה זו מלין המבקש בבקשת רשות הערעור שלפניי. המבקש טוען כי ביהמ"ש שגה בהחלטתו משלא נתן משקל לזכות של הקטין, בן כ-11 שנים, להביע עמדתו ורצונו לפני ביהמ"ש והעדיף לתת החלטה נחרצת בנושא חרף עמדת הגורמים כולם שהקטין יכול ומסוגל להביע את רצונותיו שלו. המשיבה אינה חולקת על כך שהקטין רוצה ללמוד בעיר תל-אביב אך רצונה היא כי הקטין יסבול כדי שתסב עצב רב למבקש. לטענת המבקש, ביהמ"ש קמא מתעלם משינוי הנסיבות המהותי שחל מהמועד בו נתנה גב' בר את חוות דעתה. ביהמ"ש קמא אף שגה במשקל שנתן לחוות דעתה של גב' בר שניתנה לפני כשנה והעדיפה על פני רצונו העדכני של הקטין.

דיון והכרעה

לאחר עיון בבקשה ובנספחיה, והתלבטות לא פשוטה, נחה דעתי כי יש לדחות את בקשת רשות הערעור ללא צורך בקבלת תשובה.

עיינתי היטב בתגובת האפוטרופא לדין לקטין, הן זו האחרונה שהוגשה בקשר לשינוי המסגרת החינוכית לשנת הלימודים הקרובה (נספח ז' לבר"ע) הן זו שהוגשה בקשר לשנת הלימודים הקודמת (נספח ה' לבר"ע). מאלו עולה כי רצונו החד משמעי של הקטין היה ועודנו לעבור ללמוד בבית הספר בעיר תל-אביב. הקטין ידע לנמק היתרונות שהוא מוצא בבית ספר בת"א (ס' 8,10-11 לנספח ה' לבר"ע) ושיתף ברצון זה אחרים (הן את המחנך שלו הן את היועצת בבית הספר בו הוא לומד ברמת השרון – ס' 17 לנספח ז' לבר"ע). כבר בעדכון הקודם מטעם האפו"ט לדין היא תיארה כי הקטין "משולחב" ביחס ללימודים בת"א (שם, בס' 17) ואף בעדכון הנוכחי נכתב כי המחנך והיועצת תיארו "ניצוץ עצום" שיש לקטין עת הוא מדבר על הלימודים בעיר תל-אביב (שם, בס' 17). בנסיבות אלו, אין לי ספק כי גם אם היה הקטין נשמע באופן ישיר בפני בית המשפט קמא היה הוא מביע לפני בית המשפט קמא את אותו רצון ממש. למעשה, גם המשיבה בתגובתה לשמיעת הקטין (נספח ג' לבר"ע) לא חלקה על כך

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-43223 ר.ס. נ' א.ס.

תיק חיצוני :

1 שזה הרצון שמביע הקטין. טענותיה היו כי רצון זה של הקטין מקורו ב"שטיפת מוח" שנעשתה לו על
2 ידי המבקש, אביו, ולשם נוחות המבקש בלבד (הטעם הראשון לטענתה הוא הפחתת נטל הנסיעות על
3 המבקש והטעם השני הוא לטענתה בניסיון המבקש למחוק את דמותה מחיי הקטינים). טענות
4 המשיבה בעניין השפעת המבקש על הקטין בעניין זה, למרבה הצער, אינן נעדרות בסיס. כאמור,
5 המומחית מטעם בית המשפט קמא התרשמה כי המבקש מפעיל על הקטין בעניין זה "מכבש לחצים"
6 והגם שחוות דעתה ניתנה לפני כ-9 חודשים אין באמת אינדיקציה כי המבקש חדל מלהשפיע על הקטין
7 בעניין זה. בעדכון הקודם מטעם האפו"ט לדין זו ציינה כי ייתכן שהעובדה שהקטין משולחב ביחס
8 ללימודים בת"א נעשתה בהשפעת אביו (ס' 17 לעדכון) וכי "קול אביו דיבר מגורו" (ס' 87 לעדכון).
9 אציין, מבלי לקבוע מסמרות, שאף ההסברים שנתן הקטין לאפו"ט לדין באשר לבית הספר המיועד
10 בתל-אביב, בו מעולם לא ביקר אך שמע עליו מ"שכנה שגרה מתחת לאביו שהילדים שלה לומדים
11 שם, וסיפרה הרבה דברים טובים על בית הספר, וגם שמע על בית הספר ממישהי שעובדת עם אבא
12 שלו" (ס' 10 לעדכון) נראה כי נבעו מיוזמה של המבקש לחשיפה מכוונת של הקטין לאותם גורמים.
13 ביהמ"ש קמא בהחלטתו נושא הבר"ע יצא מנקודת הנחה כי רצונו של הקטין הוא אכן ללמוד בעיר
14 תל-אביב (ר' התייחסות ביהמ"ש קמא בס' 7 להחלטה) והשאלה שהתחבט ביהמ"ש קמא הינה מה
15 המשקל שיש לתת לרצון זה (ס' 7 להחלטה).
16

17 מכאן שבמקרה דנן, שמיעת הקטין לפני ביהמ"ש קמא, אף אם הייתה מתבצעת, לא הייתה בעלת
18 פוטנציאל לשנות מהתוצאה לה הגיע ביהמ"ש קמא. המבקש טוען כי ביהמ"ש קמא שגה בכך שלא
19 הורה על שמיעת הקטין "חרף עמדת הגורמים כולם שהקטין יכול להביע את רצונותיו שלו, יכול לומר
20 מה הוא רוצה" אך במקרה זה לא הייתה מחלוקת באשר לכך שהקטין יכול להביע את רצונותיו וגם
21 כי אם היה נשמע לפני ביהמ"ש קמא היה מביע את אותו רצון בדיוק שהביע לפני יתר הגורמים –
22 ללמוד בעיר תל-אביב. הקטין, במקרה דנן, מעולם לא ביקש להישמע לפני ביהמ"ש קמא. בבקשת
23 המבקש שהייתה לפני ביהמ"ש קמא לא עלתה טענה לפיה הבקשה הוגשה ביוזמת הקטין (נטען כי
24 הקטין הביע רצונו ללמוד בעיר תל-אביב לא כי הקטין הביע את רצונו להשמיע את קולו לפני ביהמ"ש
25 קמא) . האפו"ט לדין, בעמדתה הקודמת (נספח ה' לבר"ע) ציינה מפורשות בכל הנוגע לשמיעת
26 הקטינים כי "הקטינים פחות מעוניינים בכך ובעיקר מחפשים שקט" ואף בעמדתה הנוכחית לא
27 ציינה כי חל שינוי כלשהו בקשר לרצון זה (אלא ציינה כי ביהמ"ש יכול להתרשם מהקטין באופן בלתי
28 אמצעי בשיחה עמו ביחידת הסיוע כפי שהתבקש על ידי המבקש "אולם מותירה זאת לשיקול דעתה
29 של כבודיה"). בעמדתה הנוכחית ציינה האפו"ט לדין כי המחנך ויועצת בית הספר שתפו אותה כי הם
30 חווים את הקטין "כמי שנמצא בעצימות רגשית מאוד גבוהה ובתקופה מאוד מתוחה" (ס' 3 לעדכון)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-43223 ר.ס. נ' א.ס.

תיק חיצוני :

ועל כך ששני ההורים זומנו לשיחה בנוכחות המנהלת שם הוסבר להם מפורשות על מצבו הרגשי הקשה של הקטין ועל ההכרח בטיפול רגשי עבורו בהקדם וללא דיחוי (ס' 16 לעדכון). אף תואר כי שבוע קודם לכן, בעקבות אסיפת הורים שנקבעה להיערך "בזום" בנוכחותו ובנוכחות שני הוריו היה הקטין שרוי "במתח עצום והוא שידר שמבחינתו זו חוויה קשה לאור העובדה שידע עד כמה הוריו מסוכסכים וספק אם יצליחו לשמור על איפוק לשים את מריבותיהם בצד למענו ולמען המעמד הזה" (ס' 15 לעדכון). משמדובר בקטין שלעת מתן ההחלטה נושא הבר"ע היה במצב רגשי קשה, ללא טיפול, מעורב בסכסוך בין הוריו (ר' התייחסות האפוט' לדין בס' 22 לעדכון נספח ג' לבר"ע), ושחווה באופן קשה סיטואציות בו אותו סכסוך יכול לזלוג ולערב אותו (כדוגמת החוויה של אסיפת ההורים בזום) - שמיעתו ישירות על ידי בית המשפט קמא , כשרצונו ברור וידוע (וזו אף הנחת המוצא של ביהמ"ש קמא בהחלטתו) והובא באופן נרחב ומנומק על ידי האפוט' לדין , צפויה הייתה להעמיס עליו רגשית באופן מיותר. בנסיבות אלו, איני סבור כי נפלה שגגה בהחלטת ביהמ"ש קמא שלא נעתרה לבקשה לשמיעת הקטין.

באשר לקביעה כי הקטין ימשיך וילמד בשנת הלימודים הקרובה בבית הספר ברמת השרון – לא יכול להיות חולק כי היותה של המסגרת החינוכית לקטין, בבית ספר יסודי, בעיר אחרת (רמת השרון) מאשר הערים בהם מתגוררים כל אחד מהוריו (המבקש בת"א והמשיבה בהרצליה) אינה דבר רצוי ואינה יכולה להימשך לאורך זמן. משהקטין מחלק את זמנו בין בתי הוריו (להבנתי בחלקים שווים) הוא מוצא עצמו, מחוץ למסגרת הלימודים, "תלוש" מחבריו לכיתה ולשכבה שיש להניח שנפגשים ומתגוררים בסמיכות למסגרת החינוכית. פתרון למצב יכול לבוא על דרך של היעדרות לבקשת המבקש (מעבר הקטין לבית הספר בעיר תל-אביב) אך גם בחזרת המשיבה להתגורר ברמת-השרון. מפרוטוקול הדיון שהתקיים ביום 24.6.21 אני למד כי החלטת ביהמ"ש קמא ניתנה גם **על רקע הצהרת המשיבה כי כוונתה לשוב ולהתגורר ברמת-השרון בסמיכות לבית הספר הנוכחי של הקטין** (ר' דברי האפוט' לדין בעמ' 20 ש' 31-32 לפרוט'). בבקשת רשות הערעור מעדכן המבקש כי המשיבה טרם עמדה בהצהרתה זו. שנת הלימודים טרם החלה, מיד לאחריה יבואו חגי תשרי, ואני לא רואה סיבה לחשוד במשיבה כי לא תממש את כוונתה, בפרט שלא נטען כי קיימת מניעה כלשהיא מבחינתה לבצע את המעבר לרמת-השרון, שם התגוררו הצדדים בזמן חייהם המשותפים. הדבר יבחן במבחן המציאות.

האפוט' לדין בעמדתה האחרונה לפני ביהמ"ש קמא ביקשה לאמץ את רצון הקטין, להתיר לו לעבור לבית הספר בתל-אביב. היא הסתמכה, בין השאר, על עמדת יועצת בית הספר ומחנך הכיתה של הקטין

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-43223 ר.ס. נ' א.ס

תיק חיצוני :

בבית הספר ברמת השרון. מעמדת האפוט' לדין עולה כי שניהם אינם רואים שיש לפסול מעבר לתל-
אביב ממספר טעמים: הקטין "לא יפיק תועלת אם הוא יישאר במקום שהוא כ"כ לא רוצה להישאר
בו"; אין מניעה להגשים לקטין את חלומה לנוכח הידיעה כי בית הספר בתל-אביב מהווה מסגרת חינוך
מוערכת וטובה; אם לאחר שנה ההחלטה תהיה שבית הספר בתל-אביב אינה המסגרת המתאימה יוכל
הקטין לשוב לרמת השרון ויעבור לחטיבת ביניים (בית הספר ברמת השרון הוא עד לסיום כיתה ו'
ואלו ביה"ס בת"א הוא עד לכיתה ט'); הקטין כריזמטי ויתאקלם במהרה וימצא חברים; העצמת
הקטין – הקטין מרגיש בתוך הסערה בעיצומו של מאבק של ממש בין שני הוריו ומכיוון שלא יכול
לבחור הורים יש חשיבות לתת לו להרגיש שיש לו לכל הפחות שליטה על בחירת מסגרת החינוך שלו.

אני בהחלט מקבל את הטענות לפיו היעדרות לבקשת הקטין, כיבוד רצונו בעניין זה, צפויה לתרום
להעצמתו האישית. מדובר בשיקול משמעותי בעמדת האפוט' לדין וטוב שכך. אני פחות מקבל את
עמדת היועצת והמחנך לפיה הקטין "לא יפיק תועלת" אם הוא יישאר בבית הספר הנוכחי ברמת
השרון. לא הבנתי מה הייתה כוונת היועצת והמחנך בדברים אלו שבאו לידי ביטוי בעמדת האפוט'
לדין וגם האחרונה לא ביארה את העניין בדיון שהתקיים ביום 24.6.21. לאיזה "תועלת" כיוונו המחנך
והיועצת? תועלת חברתית? תועלת לימודית? האם הם צופים כי ככל שיוחלט כי הקטין ימשיך להתחנך
בבית הספר הנוכחי ברמת השרון הוא צפוי "למרוד", לא לשתף פעולה עם ההחלטה ולא למלא אחר
המטלות החינוכיות כיתר ילדי הכיתה? מהעדכון עולה כי יועצת בית הספר מסרה לאפוט' לדין לה כי
קשיים לימודיים ומוסכיות היו לקטין "לאורך השנים", כי יש צורך בהצבת גבולות עבורו לעתים
קרובות והוא "ילד שילוב המקבל שעות הוראה מתקנת בתחומי ב"ס". כלומר, קשיים לימודיים
תמיד היו לקטין בעניינינו ללא קשר למחלוקת הנוכחית בין הוריו באשר למסגרת החינוכית עבורו.
מהעדכון לא עולה כי חלה ירידה בהישגי הקטין בשנת הלימודים האחרונה בעקבות החלטת המותב
הקודם לפיה הקטין ימשיך להתחנך בבית הספר ברמת השרון, החלטה שאף אז ניתנה חרף רצון
הקטין. יצוין כי אף המבקש, בס' 26 לבר"ע, שם מפרט שינוי נסיבות מהותי שלטענתו חל מאז נתנה
חוה"ד של הגב' בר אינו מציין ירידה בהישגי הקטין בשנה שחלפה. המבקש מציין, באותו הסעיף, כי
מצבו הנפשי של הקטין החמיר בשנה האחרונה וכי בחודש אפריל השנה היה מעורב באירוע אליס,
במהלו נשך ילד אחר מבית הספר. לא ברור מדוע סבור המבקש כי יש לייחס החמרה זו למסגרת
החינוכית הנוכחית של הקטין ולא לעובדה כי מדובר בקטין שטיפול רגשי שהוא נדרש לו פשוט לא
ניתן לו בכל השנה שחלפה ובכלל. בעדכון האחרון עמדה האפוט' לדין על כך שהיועצת והמחנך חווים
את הקטין כמי שנמצא בעצימות רגשית מאוד גבוהה ובתקופה מאוד מתוחה וכי הדבר בא לידי ביטוי
אף בהתפרצויות זעם של הקטין בתחומי בית הספר, התפרצויות בכי ואלימות כלפי חבריו לא פעם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-43223 ר.ס. נ' א.ס.

תיק חיצוני :

עוד תיאר המחנך בפני האפו"ט' לדין כי בשבועיים האחרונים חל שיפור ניכור בהתנהגות הקטין ו"הוא אינו יודע למה לשייך זאת אולם חל שיפור" (ס' 16) וכי בעקבות שיחה של ההורים בנוכחות המנהלת הוסבר להם מפורשות מצבו הרגשי הקשה של הקטין "ועל ההכרח בטיפול רגשי עבורו בהקדם וללא דיחוי". כלומר, גם לעמדת גורמי החינוך, הפתרון להחמרה במצבו הנפשי של הקטין הוא בטיפול רגשי ולא הועלתה סברה כי ההחמרה נגרמה בגלל אי כיבוד רצונו, בשנה שחלפה, למעבר בית ספר וכי הפתרון הוא בהיעתרות לרצונו. בית המשפט קמא בהחלטתו העדיף את הידוע, הבטוח והמוכר לקטין – המסגרת החינוכית בה שהה מכיתה א'; מסגרת חינוכית שמודעת לקשייו של הקטין; את המחנך לקטין שהוא הרבה יותר ממורה עבורו ומהווה דמות משמעותית עבורו (ומלוא הערכתי על כך. בעדכון האחרון תיארה האפו"ט' לדין כי אותו מחנך סיפר לה על כך שהקטין פיתח איתו יחסי אמון קרובים וכי מספר לו דברים ולעתים מבקש "אל תגלה שסיפקתי לך" על ארועים שונים שחוהה), ואת חבריו של הקטין לכיתה (בעדכון הראשון ציינה האפו"ט' לדין כי הקטין שיתף אותה על הנעשה בכיתה, על יחסיו עם חבריו, יחסי הכוחות בכיתה ושהוא "הילד הכי חזק בכיתה"), וזאת על פני הלא ידוע, בית הספר בתל-אביב, אליו רוצה הקטין לעבור. בטוחני כי בית הספר בתל-אביב יכול להוות מסגרת חינוכית לא פחות טובה לקטין מהמסגרת החינוכית הנוכחית ברמת השרון. לא מן הנמנע כי אם היה נעתר ביהמ"ש קמא לבקשת המבקש ומורה על רישום הקטין לבית הספר בתל-אביב, היה מוצא הקטין, שתואר במספר מקומות כילד כריזמתי, חברים חדשים ומתאקלם במהרה ומשיג הישגים טובים בלימודיו. אלא שיכול להיות גם שהמעבר לא היה עובר בצורה חיובית. הקטין טרם זכה לקבל טיפול רגשי והתפרצויות זעם או אלימות בתחומי בית הספר החדש יכול ולא היו מתקבלים בהבנה ובגישה מכילה מצד הצוות החינוכי בבית ספר אחר שאינו מודע לקשייו. יכול והדבר גם היה מונע מהקטין להכיר חברים חדשים (להבדיל מהנדרש ממנו כיום שזה רק "תחזוק" הקיים) ויכול וגם המחנך או המחנכת לקטין לא יצליחו ליצור יחסי אמון עמו כמו המחנך הנוכחי. מכאן ועד התדרדרות נוספת חלילה במצבו הנפשי של הקטין הדרך עלולה להיות קצרה. סבורני כי לכך כיוון בית המשפט קמא בהחלטתו משצין כי אינו יכול להיעתר לבקשה משאין לו מידע "באשר לנוכחות של הקטין לצלוח את המעבר ואת המשבר הנוסף אם יתבצע מעבר במסגרת החינוך" (בס' 6 להחלטתו) ובצדק רב נתן את הדגש, בשלב זה, למתן טיפול רגשי באופן מידי לקטין (ס' 7 להחלטה), טיפול שצריך להעניק לקטין כוחות להתמודד עם אתגרי החיים ומהמורות שבדרך. בנסיבות אלו סבורני כי צדק ביהמ"ש קמא שמצא שמוטב שהקטין יסיים את שנת הלימודים האחרונה בבית הספר בו למד מאז כיתה א', ברמת השרון, בתקווה שהדבר יעשה כשאמו המשיבה, תממש כוונתה המוצהרת ותעביר את מגוריה בסמוך לבית ספר זה, דבר שיקל על שינוע הקטין ויתרום לו חברתית.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-43223 ר.ס. נ' א.ס

תיק חיצוני :

סוף דבר

לאור כל האמור לעיל, בקשת רשות הערעור נדחית.

משלא התבקשה תשובה – אין צו להוצאות.

העירבון, על פירותיו, יושב למבקש באמצעות בא כוחו.

מתיר פרסום ההחלטה במתכונת בה נחתמה, בהיעדר שמות הצדדים ופרטים מזוהים אחרים.

ניתנה היום, ג' אלול תשפ"א, 11 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא